

„1914”.

das gröszte Genie wurde nicht weit kommen wenn er alles seinem eigenen Innern verdanken wollte. . . . und überhaupt was können wir denn unser Eigenes nennen als die Kraft, die Energie, das wollen?“ daar kan men zeggen dat aan kracht, aan energie en aan wil het Nijland nimmer heeft ontbroken, Reeds als jongen trof mij dit, wij zijn beiden te Dordrecht grootgebracht en ik had ontzag voor zijn stoere, stroeve werkkraft.

Ik kan mij goed herinneren, dat als de schoolmakers in vrijen tijd het veld in gingen of op Maas of Merwede gingen zeilen, onze jonge kunstenaar stil op zijn kamertje of zolder-atelier te vinden was, moeizaam werkend aan een tekening van doodshoofd, of zandlooper, of een paar oude half vergane boeken, dingen die hem boeiden. Het stilleven heeft steeds zijn liefde gehad. Met wonderlijke vastberadenheid zat hij dan uren en dagen achtereen gebogen over het papier met eene aan zijn leeftijd vreemde haast angstvallige nauwkeurigheid in het weergeven van het stoffelijke wezen der dingen. Zoo ontstond ook zijn tekening „de Tuin”, waarin heel de psyche vastgelegd is in een door oude muren omgeven stadstuin, waarin alles bijna als stilleven is gezien. Van hem kan ik, die van jongsaf dezen sympathieken werker met belangstelling op zijn moeilijk pad heb gevolgd, getuigen dat hij van den beginne af aan vast

heeft geweten wat hij wilde en dat heel zijn ontwikkelingsgang zich langs een vaste lijn heeft bewogen.

Geboren in 1881 ging hij onder Derkinderen werken, in 1896 en was dus juist. . . vijftien jaar oud. Hij was ook nog heel jong toen de „Tuin” ontstond en later maakte hij „de molens”, „de wilgen” en na zijn verblijf in Brussel en Parijs (1900 en 1902) de „krotten te St. Gilles”; „Rumoer” (een tekening van een spoorbaan) en het groote „Gezicht op Brussel”, dat nog steeds gerekend mag worden tot een der beste stalen van zijn kunst. Daarna vestigde hij zich in Holland, trok naar Monnikendam, toen naar Katwijk en v o n d later Rhoon. Ik zeg hier „vond” want ook dit is weer tekenend voor een die zijn eigen weg wil gaan. Niet als anderen gaat hij, waar anderen reeds werkten, neen, zelve zoekt hij een hem passend oord en Rhoon met het water en de plassen, dicht bij Rotterdam dat hem boeit als handelsstad en waar later ook de teekeningen van het werk van Brusse’s „Boefje” ontstonden, trok hem aan en daar woont hij nu sedert een achttal jaren. In deze stad waren zijn laatste werken geëxposeerd, waartoe de „Vogelskeletter” behooren, die het onderwerp van dit artikel vormen. Op mijn vraag hoe deze teekeningen ontstonden schreef Nijland mij:

„Ze kwamen, die vogels uit ’n schoorsteen,